

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1

Stereotipuri și prejudecăți

Ce este identitatea?
Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?

1.1. Cum văd alții o persoană...

O persoană este mai complexă decât s-ar putea crede

1.2. Cât de diferit poate fi descrisă o persoană...

Cum să se obțină o imagine mai de ansamblu despre o persoană

1.3. Stereotipuri și prejudecăți

Ideile noastre despre alți oameni, grupuri sau țări

1.4. Stereotipuri despre mine!

Cum mă văd eu – cum mă văd alții?

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1: Stereotipuri și prejudecăți

Ce este identitatea? Cum îi percep pe ceilalți, cum mă văd ei?

Cine sunt eu cu adevărat? În fiecare zi, elevii experimentează o mare varietate de valori și moduri de viață împreună. În scopul de a găsi propria lor poziție, au nevoie să-și dezvolte abilitatea de a face alegeri. Ce pot să fac, ce nu trebuie să fac? Ce este bine și ce este greșit? Copiii și adolescenții își dau seama în curând că nu se poate răspunde ușor la aceste întrebări. Ceea ce poate fi bine într-un caz poate fi greșit într-un alt caz. Cum pot decide? Ce orientări am?

Două instrumente importante pentru orientare personală reprezintă constituția unei țări și abordarea de către aceasta a drepturilor omului. Acestea sunt două puncte de referință care demonstrează pluralismul valorilor într-o societate. Cel mai important principiu este libertatea personală, ceea ce permite fiecărui individ dreptul de a-și dezvolta personalitatea pe fondul toleranței reciproce și responsabilității, aducând astfel beneficii atât pentru comunitatea în care trăiește cât și pentru omenire în general. Putem diferi foarte mult în ceea ce privește viziunile și interesele noastre, cu condiția să fi convenit regulile cu privire la modul de a discuta neînțelegerile noastre în mod pașnic.

Copiii și adolescenții ar trebui să știe că adulții se luptă, de asemenea, cu provocările și exigențele cu care se confruntă. Aceștia ar trebui să realizeze, de asemenea, că profesorii nu au cheia adevărului absolut, ci fac greșeli și să încerce să învețe de la ei.

Această unitate de învățare se ocupă cu unele din întrebările cu privire la dezvoltarea identității unei persoane și modul în care oamenii și grupurile se percep pe ei și pe alții. Elevii ar trebui să înțeleagă că identitatea lor este definită atât de către ei înșiși cât și prin interacțiunea lor cu alții. Identitatea este definită prin marcarea atât a diferențelor dintre indivizi cât și a nevoii de a aparține familiei sau unui grup de persoane egale și de a fi protejat de aceasta/acesta. Tinerii se vor înțelege mai bine în cazul în care își explorează sentimentele și nevoile personale, dezvoltarea lor personală și dorințele lor pentru viitor. Ei au nevoie să facă experiențe cu diferite forme de comportament, extinzând astfel repertoriul lor de interacțiune cu ceilalți. Ei vor învăța acest lucru dacă contribuie constructiv la situații de interacțiune socială.

Istoria socială și politică a țării noastre are un impact puternic asupra vieților noastre de astăzi. Elevii ar trebui să devină conștienți de această influență prin colectarea regulată de informații despre problemele actuale și discutarea acestora, formarea de opinii personale și ascultarea opiniilor altora. Ei trebuie să acorde atenție opiniilor, prejudecăților și stereotipurilor care fac parte din opinia publică. O persoană trebuie să fie conștientă de aceste forme subtile de influență pentru a le contracara, și să reflecteze critic asupra alegerilor sale precum și să le modifice dacă este necesar.

Educație pentru cetățenie democratică și drepturile omului

Prin această serie de lecții:

- elevilor li se vor prezenta concepte de realizare a stereotipurilor și modul în care se produc prejudecățile;
- elevii vor realiza că noi toți atribuim anumite calități indivizilor și grupurilor;
- elevii înțeleg că respectiva atribuire ne ajută să facem față complexității vieții noastre de zi cu zi;
- elevii realizează că atribuirea poate fi dăunătoare și injustă;
- elevii învață că atribuirea susține formarea identităților individului și grupului;
- elevii învață că identitatea este un lucru complex, iar acest lucru înseamnă că fiecare persoană poate și trebuie să fie înțeleasă și descrisă diferit.

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE 1: Stereotipuri și prejudecăți

Ce este identitatea? Cum îi percep pe alții, cum mă văd ei?

Titlul lecției	Obiective de învățare	Sarcinile elevului	Resurse	Metodă
Lecția 1: Cum văd alții o persoană	Să experimenteze complexitatea părerilor și să facă propriile alegeri.	Elevilor le sunt atribuite roluri specifice și își formează părerile. Ei învață cum să modifice perspectivele.	Descrierea rolurilor, fișa de lucru 1.1. pentru elevi (grupuri 1-3), coli mari de hârtie, markere.	Activitate de grup
Lecția 2: Cât de diferit poate fi descrisă o persoană	Să își dea seama că descrierile diferite se pot referi la una și aceeași identitate.	Elevii repetă și joacă scene și își prezintă ceea ce au scris. Ei discută scenele pe care le-au văzut.	Rezultatele primei lecții devin materialul de bază pentru cea de a doua lecție. Elevii își dau seama că fără participarea și contribuția lor, unitatea de învățare nu poate continua.	Joc de roluri, prezentări și discuții ghidate cu toată clasa
Lecția 3: Stereotipuri și prejudecăți	Să înțeleagă modul în care stereotipurile și prejudecățile sunt legate și modul în care acestea pot duce la păreri simplificate dar și injuste cu privire la indivizi, grupuri de oameni și țări întregi.	Elevii se gândesc la părerile lor referitoare la ceilalți și le discută în grupuri.	Coli albe de hârtie și markere.	Activitate de grup, discuție cu toată clasa
Lecția 4: Stereotipuri despre mine!	Să conștientizeze modul în care sunt percepuți de ceilalți și să învețe să accepte acest lucru. Ei înțeleg mai bine modul în care ceilalți percep identitatea lor și reacționează la acest lucru.	Elevii se descriu pe sine și unii pe alții și compară rezultatele.	Fișa de lucru 1.2. pentru elevi	Lucru în perechi, discuție cu toată clasa

Lecția 1

Cum văd alții o persoană

O persoană este mai complexă decât s-ar putea crede

Obiectiv de învățare	Să experimenteze complexitatea părerilor și să facă propriile alegeri.
Sarcinile elevilor	Elevilor li se atribuie roluri specifice și își formează păreri. Ei învață cum să își modifice perspectiva.
Resurse	Descrierea rolurilor, fișa de lucru 1.1. (grupuri 1-3), coli mari de hârtie, markere.
Metoda	Lucru în grup.

Lecția

Elevii formează trei grupuri și primesc fișa de lucru 1.1. (în trei versiuni diferite pentru grupuri diferite), o coală mare de hârtie și un marker. (În clasele mari pot fi formate mai multe grupuri iar profesorul oferă apoi mai multe scene de jucat, sau aceeași sarcină este dată diferitelor grupuri. Aceasta din urmă ar putea fi un scenariu interesant, pentru că va arăta cat de diferite pot fi descrierile și înțelegerile). Profesorul spune apoi povestea despre băiatul care s-a mutat cu casa și explorează noul mediu. El menționează clasei că băiatul ținea un jurnal, dar nu-l citește cu voce tare în clasă, deoarece fiecare grup a primit doar o parte din text.

Informații generale pentru profesori

Textul complet:

“Este prima mea zi în noua mea clasă. Familia mea s-a mutat aici dintr-o altă regiune și încă mă simt străin. Dragă jurnalule, mi s-au întâmplat atâtea în ultimele zile, o sa-ți povestesc o parte din acestea.

Acum locuim într-un apartament lângă râu. Unul dintre băieții din clasa mea locuiește câteva case mai încolo. A venit deja la mine în a treia zi ca să mă roage să merg cu el la pescuit. L-am refuzat pentru că undița mea este încă împachetată în una dintre cutii.

În fața școlii este un teren mare de fotbal. M-am bucurat, pentru că îmi place să joc fotbal. Așa că mi-am adus mingea și am vrut să încep să mă antrenez. Abia începusem să trag la poartă când directorul școlii m-a oprit. Era furios și m-a întrebat dacă știam să citesc. Nu văzusem un semn care spunea că terenul se închide după ploaie. Am fost atât de șocat că m-am dus acasă fără să spun o vorbă.

În apartamentul de deasupra noastră trăiește un bătrân. Când m-am întors acasă ieri m-am întâlnit cu el la ușa de la intrare, venea de la cumpărături. Avea o sacoșă cu mâncare și respira greu. Mi-a părut rău de el, l-am întrebat dacă pot să îl ajut și i-am dus sacoșa până la ușă.”

Cele trei versiuni ale fișelor de lucru pentru grupuri conțin diferite părți din jurnal. Percepția grupurilor va diferi în funcție de informațiile pe care le-au primit. Prin urmare, fiecare grup vede doar o parte din identitatea băiatului și reflectă acest punct de vedere în jocul de roluri. După cum se prevede în îndeplinirea sarcinilor, grupurile prezintă mai întâi seturile lor de adjective. Un membru al fiecărui grup colectează rezultatele discuției grupului pe coala mare de hârtie pentru prezentarea în următoarea lecție.

Acum, fiecare grup decide referitor la un scurt joc de roluri, care reprezintă interpretarea lor. Aceste jocuri de roluri ar trebui să fie mai întâi explicate și discutate în clasă și apoi repetate. Acest lucru ar putea avea loc în diferite colțuri ale clasei, sau, poate, în săli de conferințe în clădirea școlii, în clădiri exterioare sau, în cazul în care vremea permite, pe terenul de joacă. Chiar dacă jocul de roluri durează ceva la început, efortul va fi util. Pentru mulți elevi, ceea ce este adesea greu de exprimat în cuvinte poate fi declarat acum simplu și clar.

Obiectivul pentru elevi la această lecție este ca adjectivele să fi fost scrise pe postere și să fi repetat scena.

La sfârșitul lecției profesorul adună posterele (el le va redistribui la începutul următoarei lecții) și efectuează o scurtă informare la sfârșitul lecției. El dă feedback pozitiv și analizează subiectul următoarei lecții.

Lecția 2

Cât de diferit poate fi descrisă o persoană...

Cum să se obțină o imagine mai de ansamblu despre o persoană

Obiectiv de învățare	Să își dea seama că descrierile diferite se pot referi la una și aceeași identitate.
Sarcinile elevilor	Elevii repetă și joacă scenele și își prezintă munca în scris. Ei discută scenele pe care le-au văzut.
Resurse	Rezultatele primei lecții (jocul de roluri care a fost repetat și listele de adjective pe postere) devin materialul de bază al celei de a doua lecții. Elevii își dau seama că fără participarea și contribuțiile lor, unitatea de învățare nu poate continua.
Metoda	Joc de roluri, prezentări și discuție ghidată cu toată clasa.

Lecția

Partea 1

Profesorul explică procedura lecției. El acordă grupurilor alte cinci minute pentru a-și repeta scenele. Scenele sunt apoi prezentate.

În primul rând, un membru al grupului citește clasei fragmentul din jurnal folosind posterul din prima lecție. Apoi, grupul joacă scena. Se recomandă ca toate scenele să fie prezentate fără întreruperi. În cazul în care mai multe grupuri au primit același fragment din jurnal, acestea ar trebui să joace aceste scene, cu mici variații, una după alta.

După ce grupurile au terminat, profesorul oferă feedback pozitiv și, din nou, face rezumatul obiectivului acestei succesiuni de scene. În cazul în care clasa este obișnuită cu această formă de predare, atunci elevii pot trece la pasul următor. Dacă nu, este recomandabil să se acorde elevilor posibilitatea de a analiza și de a reflecta cu privire la succesiunea de scene, analizând aspectele ce țin de conținut și formă.

Iată câteva exemple privind modul în care profesorul poate îndemna la reflecție privind jocul de roluri:

- Care a fost experiența noastră ca și grup?
- Am descoperit ceva nou despre mine?
- Cum ne-am descurcat în a juca personajele pe care le-am jucat?

Partea 2

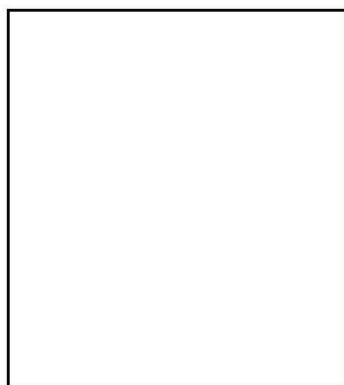
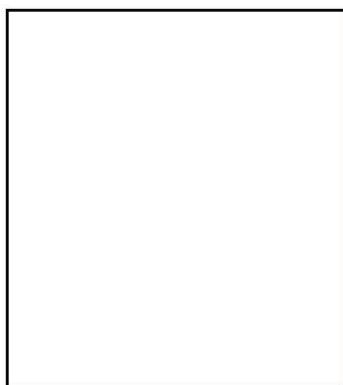
În cea de a doua parte a lecției, elevii își aranjează scaunele în unul sau două semicercuri în jurul tablei. Apoi, profesorul afișează posterele unul lângă altul pe tablă. Elevii privesc cum se desfășoară prezentarea:

Iată cum îl văd ceilalți:

Colegii de clasă

Profesorii

Vecinii

În discuția de follow-up, elevii ar trebui să înțeleagă că este perfect normal ca o persoană să fie văzută diferit de persoane sau grupuri diferite. Ei ar trebui să își dea seama că nu pot folosi categorii precum „adevărat” și „fals” pentru a-și descrie punctele de vedere. De fapt, pentru a reprezenta băiatul în mod corect, ar fi greșit să se permită doar un punct de vedere pentru a-l descrie.

Posibile sugestii pentru ca profesorul să susțină gândirea critică în clasă:

- Atunci când văd aceste descrieri diferite, mă simt puțin confuz.
- Deci ce este adevărat acum?
- Cine este Max de fapt?

Profesorul așteaptă până când un număr de elevi au ridicat mâna iar apoi îi lasă să dea răspunsuri diferite. Notează aceste răspunsuri pe o listă pe tablă sau preferabil pe un flip chart:

Ce putem spune despre băiat?

- Cum îl putem descrie adecvat?
- Declarația 1
- Declarația 2
- Declarația 3
- Declarația 4
- Declarația 5

La sfârșitul lecției profesorul rezumă viziunile desprinse de elevii din primele două lecții. Ar fi avantajos dacă ar fi disponibil un flip chart pe care să se noteze aceste aspecte astfel încât să fie prezentate la lecțiile următoare. Următoarele aspecte se pot dovedi utile:

Identitate

- Există multe fețe ale identității unei persoane.
- Adesea, alte persoane (vecini, prieteni, profesori, străini) au păreri diferite referitoare la aceeași persoană.
- Trebuie să ascultăm păreri diferite dacă vrem să știm mai multe despre o persoană.
- ...
- ...

La sfârșitul lecției, profesorul le cere feedback elevilor, având grijă să nu comenteze remarcile acestora.

Există diferite moduri în care acest lucru poate fi făcut. A solicita clasei în general nu este întotdeauna cea mai bună soluție, pentru că de cele mai multe ori aceiași câțiva elevi vor răspunde iar feedback-ul va rămâne nespecific. De aceea, aici se recomandă modelul „țintă de darts”. Aceasta este o metodă de a obține feedback rapid care permite fiecărui elev să își specifice răspunsurile. Anexa oferă o descriere detaliată a acestei forme de feedback.

Profesorul face un rezumat al următoarelor două lecții, în care clasa nu va analiza persoane individuale ci grupuri în cadrul societății, precum și țări întregi.

Lecția 3

Stereotipuri și prejudecăți

Ideile noastre despre alți oameni, grupuri sau țări

Obiectiv de învățare	Să înțeleagă modul în care stereotipurile și prejudecățile sunt legate și modul în care acestea pot duce la păreri simplificate dar și injuste cu privire la indivizi, grupuri de oameni și țări întregi.
Sarcinile elevilor	Elevii se gândesc la părerile lor despre alții și le discută în grupuri.
Resurse	Coli albe de hârtie și markere.
Metoda	Lucru în grup, discuție cu toată clasa.

Termeni cheie

Stereotipuri: Acestea sunt opiniile pe care grupurile le au despre ele însele sau alte grupuri.

Prejudecăți: Acestea sunt opinii cu încărcătură emoțională despre grupuri sociale (adesea minorități) sau anumite persoane (adesea grupuri de minorități).

Lecția

Obiectivul acestei lecții este de a permite elevilor să transfere înțelegerea lor referitoare la modul în care alte persoane sunt văzute la nivel individual, către un nivel mai general, adică modul în care grupurile mai mari, comunitățile religioase, grupurile etnice sau țările sunt judecate.

Profesorul pregătește o scurtă prelegere, clar structurată, privind diferența dintre stereotipuri și prejudecăți care se va da la începutul lecției.

Prin prezentarea succintă a proceselor de învățare și a rezultatelor și viziunilor desprinse din ultimele două lecții, profesorul îi ajută pe elevi să înțeleagă diferența dintre stereotipuri și prejudecăți. Profesorul introduce cele două concepte referindu-se la punctele de vedere diferite referitoare la băiatul care a fost studiat în ultimele două lecții. El încearcă să prezinte aceste opinii ca stereotipuri și prejudecăți (a se vedea materialul general pentru profesori de la sfârșitul acestui capitol, unde s-a inclus un model pentru această scurtă prelegere cheie). În următoarea etapă, elevii formează grupuri restrânse. Ei lucrează la descrierile grupurilor sociale, de exemplu:

- băieți și fete;
- profesioniști;
- grupuri etnice;
- țări;
- continente.

Este important să nu se ceară elevilor să își exprime opiniile personale despre alții. Mai degrabă, ei ar trebui să își imagineze ce ar putea spune sau gândi societatea, vecinii sau mass-media despre grupurile care au fost atribuite acestora în cadrul acestei sarcini.

Elevii încearcă să se facă distincția dintre stereotipuri și prejudecăți, aplicând astfel ceea ce au auzit de la profesor la începutul lecției.

Profesorul poate da unele indicii pe tablă și elevii pregătesc prezentarea rezultatelor lor sub forma unei liste întocmite de către ei. Experiența a arătat că o listă pregătită dinainte (a se vedea exemplul de mai jos) va ajuta elevii să noteze idei pentru o utilizare ulterioară în discuție. După prelegerea inițială a profesorului despre stereotipuri și prejudecăți, elevii lucrează în grupuri de trei sau patru timp de aproximativ 15 minute pentru a reflecta asupra sarcinii de mai sus. Profesorul ar trebui să analizeze cu atenție pe care dintre exemplele de mai sus să le ofere. În funcție de situația politică din țara respectivă, poate fi posibil să se aleagă exemple aproape de experiența elevilor. Pe de altă parte, profesorul ar trebui să menționeze grupurile etnice care trăiesc în țară sau comunitate numai în cazul în care nimeni nu este jignit de o astfel de alegere și numai dacă nu pot fi declanșate niciun fel de discuții și dispute care ar putea scăpa de sub control.

Discuțiile și rezultatele grupurilor ar trebui să fie prezentate într-o sesiune plenară. Fiecare grup este de acord cu privire la un purtător de cuvânt, care va prezenta rezultatele grupului urmând un model de criterii cum ar fi:

- țara noastră, grupul nostru, entitatea noastră etnică, profesia noastră;
- stereotipuri exprimate de grup;
- prejudecăți exprimate de grup;
- presupunerile noastre cu privire la motivul pentru care grupurile au asemenea păreri;
- opiniile noastre, inclusiv eventualele divergențe de opinie.

Profesorul va ajuta elevii înregistrând rezultatele fiecărui grup (sub formă de note) pe un flip chart.

Exemplu de modalitate de înregistrare a rezultatelor pentru a susține elevii:

Grup	Țară/profesie/grup	Stereotipuri	Prejudecăți	Comentarii
1				
2				
3				
4				
5				

La sfârșit, profesorul face rezumatul lecției, referindu-se atât la procedură cât și la rezultate, și informează clasa referitor la următoarele etape.

Lecția 4

Identitate: Stereotipuri despre mine!

Cum mă văd eu – cum mă văd alții?

Obiective de învățare	Să conștientizeze modul în care sunt percepuți de ceilalți și să învețe să accepte acest lucru. Ei înțeleg mai bine modul în care ceilalți percep identitatea lor și reacționează la acest lucru.
Sarcinile elevilor.	Elevii se descriu pe sine și unii pe alții și compară rezultatele
Resurse	Fișa de lucru 1.2 pentru elevi
Metoda	Lucru în perechi. Discuție cu toată clasa.

Lecția

Profesorul începe lecția prezentând pe scurt rezultatele celor două lecții anterioare și explicând programul pentru lecția de astăzi.

Profesorul amintește apoi clasei că au început analizând un individ (situația personală a unui băiat) iar apoi au mers mai departe, pentru a studia modul în care sunt văzute grupuri mai mari, cum ar fi profesii, grupuri etnice și țări întregi. Acum, ei se vor concentra din nou asupra individului, dar de data aceasta se vor concentra asupra elevilor înșiși - toată lumea din clasă. Ei se vor concentra pe întrebarea:

Cine sunt?	
Cum m-aș descrie?	auto-percepție
Cum m-ar descrie un elev din clasă?	percepția celorlalți

Profesorul susține prezentarea lecției desenând acest tabel pe tablă sau pe un flip chart. El poate solicita elevilor, de asemenea, să repete ceea ce au învățat în ultimele două lecții despre diferența dintre auto-percepție și percepția celorlalți. În plus, sau ca o alternativă, el poate repeta conceptele cheie stereotipuri și prejudecăți.

Profesorul ia acum fișele de lucru arătând elevilor descrierile lui Max. Acestea ar trebui să ajute elevii să se gândească la cât mai multe calități și caracteristici ale oamenilor. Elevii primesc sarcina de a lista cât mai multe adjective care pot fi folosite pentru a descrie o persoană. Profesorul va trebui cu siguranță să ofere unele idei și sugestii în acest moment. De exemplu, elevii pot fi ghidați de categorii care dau adjectivelor descriptive sens și focalizare. Aceste categorii ar putea include următoarele: Cum am descrie oamenii:

- dacă sunt în toane bune?
- dacă sunt în toane proaste sau chiar furioși?
- dacă sunt prieteni buni?
- dacă dorim să descriem cum arată?
- dacă dorim să îi descriem ca elevi?
- ...

În loc să se ceară câtorva elevi să ofere unele idei într-o situație de predare frontală, întreaga clasă ar trebui să fie implicată. Acest lucru poate fi realizat prin următorul exercițiu⁵, în care elevii lucrează individual pentru a produce o varietate de idei. În colțurile clasei, sau pe mese separate, ar trebui să fi fost afișate coli mari de hârtie. Pe aceste coli, au fost postate diferite cuvinte cheie sau categorii ca titluri. Elevii se deplasează prin cameră în liniște și își scriu ideile lor pe postere (în mod ideal, cu markere furnizate cu fiecare poster). Întrucât ei pot citi ceea ce alți elevi au scris, elevii nu ar trebui să se repete, dar pot răspunde cu comentarii și idei noi.

⁵ Exercițiul sugerat aici este o versiune a „Zidul tăcerii” (a se vedea ECD/EDO Volumul VI, *Dezvoltarea de idei noi în materie de ECD/EDO*).

Rezultatul unui astfel de exercițiu ar putea arăta astfel:

Cum este o persoană când este în toane bune?

- veselă
- glumeață
- relaxată
- comunicativă
- cântă
- fermecătoare
- ...
- ...

Nu este necesar un follow-up în discuția plenară, deoarece scopul acestui exercițiu este să dea elevilor idei cu care să lucreze în etapa următoare. Profesorul ar fi trebuit să ia deja în considerare elevii care ar putea lucra împreună în perechi în această etapă. Acest lucru este important, deoarece subiectul cu care se vor ocupa elevii este unul delicat. Prin urmare, profesorul ar trebui să evite să alăture elevi care se antipatizează și ar trebui să se asigure că nimeni nu este jignit.

Echipele primesc următoarea sarcină:

Acum veți explora cum vă percepeți pe voi și pe ceilalți. Faceți acest lucru astfel:

- Mai întâi, lucrați singuri.
- Priviți multiplele descrieri de pe posterele din clasă și alegeți cuvintele care, în opinia voastră, vă descriu bine. Scrieți-le pe fișa de lucru.
- Adăugați calitățile și descrierile ale voastre pe care nu le-ați găsit pe postere. Scrieți-le pe fișă.
- Apoi descrieți-vă partenerul în același fel.
- Atunci când ați terminat, împărtășiți-vă rezultatele. Va fi interesant de văzut descrierile și opiniile care se potrivesc și cele care diferă sau chiar care se contrazic. Exprimați-vă gândurile și sentimentele:
- Ce mă surprinde?
- Ce mă face fericit?
- Ce mă irită?
- Ce mă rănește?
- Vă puteți susține opinia cu câteva exemple?
- Ce descrieri sunt stereotipuri (pozitive sau negative)?

Profesorul ar trebui să decidă dacă să organizeze o informare plenară la finalul acestei lecții (care este de asemenea sfârșitul acestei unități de învățare, deși sunt posibile continuări) sau dacă să rezume procesul de învățare din ultimele patru lecții. Indiferent de metoda aleasă, profesorul va observa că atmosfera de lucru din clasă s-a îmbunătățit în cursul acestei unități de învățare.

Elevii au dezvoltat relații mai apropiate unii cu alții și ai făcut descoperiri interesante pe care le-au împărtășit unii cu alții. Acum ei pot face deosebirea dintre:

- stereotipuri și prejudecăți;
- auto-percepție și percepția celorlalți.

Ei au făcut progrese referitoare la dezvoltarea competenței lor sociale, de care vor beneficia în viața de zi cu zi, atât în clasă cât și la școală, în general. Elevii se vor întâlni adesea cu temele ridicate în aceste patru lecții, consolidând astfel ceea ce au învățat.

Fișa de lucru 1.1 pentru elevi

(Grupul 1)

Joc de rol

Conveniți în legătură cu un reprezentant al grupului vostru care va citi cu voce tare scurtul fragment din jurnal și sarcina pentru grupul vostru.

Numiți un alt membru al grupului vostru care să noteze rezultatele voastre și să le prezinte clasei.

Fragment din jurnalul lui Max:

“Este prima mea zi în noua mea clasă. Familia mea s-a mutat aici dintr-o altă regiune și încă mă simt străin. Dragă jurnalule, mi s-au întâmplat atâtea în ultimele zile, o sa-ți povestesc o parte din acestea.

Acum locuim într-un apartament lângă râu. Unul dintre băieții din clasa mea locuiește câteva case mai încolo. A venit deja la mine în a treia zi ca să mă roage să merg cu el la pescuit. L-am refuzat pentru că undița mea este încă împachetată în una dintre cutii.”

Sarcini:

1. Faceți o listă a adjectivelor care considerați că ar fi folosite de colegii de clasă ai lui Max pentru a-l descrie (brainstorming în grupul vostru).
2. Ce credeți că ar spune un elev din clasa lui Max celorlalți elevi despre acesta? Repetați o scurtă scenă pe care o puteți juca în clasă.

Fișa de lucru 1.1 pentru elevi**(Grupul 2)****Joc de rol**

Conveniți în legătură cu un reprezentant al grupului vostru care va citi cu voce tare scurtul fragment din jurnal și sarcina pentru grupul vostru.

Numiți un alt membru al grupului vostru care să noteze rezultatele voastre și să le prezinte clasei.

Fragment din jurnalul lui Max:

„În fața școlii este un teren mare de fotbal. M-am bucurat, pentru că îmi place să joc fotbal. Așa că mi-am adus mingea și am vrut să încep să mă antrenez. Abia începusem să marchez când directorul școlii m-a oprit. Era furios și m-a întrebat dacă nu știam să citesc. Nu văzusem un semn care spunea că terenul se închidea după ploaie. Am fost atât de șocat că m-am dus acasă fără să spun o vorbă.”

Sarcini:

1. Faceți o listă a adjectivelor care considerați că ar fi folosite de colegii de clasă ai lui Max pentru a-l descrie (brainstorming în grupul vostru).
2. Ce credeți că ar spune un elev din clasa lui Max celorlalți elevi despre acesta? Repetați o scurtă scenă pe care o puteți juca în clasă.

Fișa de lucru 1.1 pentru elevi

(Grupul 3)

Joc de rol

Conveniți în legătură cu un reprezentant al grupului vostru care va citi cu voce tare scurtul fragment din jurnal și sarcina pentru grupul vostru.

Numiți un alt membru al grupului vostru care să noteze rezultatele voastre și să le prezinte clasei.

Fragment din jurnalul lui Max:

“Este prima mea zi în noua mea clasă. Familia mea s-a mutat aici dintr-o altă regiune și încă mă simt străin. Dragă jurnalule, mi s-au întâmplat atâtea în ultimele zile, o sa-ți povestesc o parte din acestea.

În apartamentul de deasupra noastră trăiește un bătrân. Când m-am întors acasă ieri m-am întâlnit cu el la ușa de la intrare, venea de la cumpărături. Avea o sacoșă cu mâncare și respira greu. Mi-a părut rău de el, l-am întrebat dacă pot să îl ajut și i-am dus sacoșa până la ușă.”

Sarcini:

1. Faceți o listă a adjectivelor care considerați că ar fi folosite de colegii de clasă ai lui Max pentru a-l descrie (brainstorming în grupul vostru).
2. Ce credeți că ar spune un elev din clasa lui Max celorlalți elevi despre acesta? Repetați o scurtă scenă pe care o puteți juca în clasă.

Fișa de lucru pentru profesori

Stereotipii și prejudecăți

Ce este acela un stereotip?

Oamenii sunt adesea definiți ca membri ai grupurilor, în funcție de cultura lor, convingerile lor religioase, originea lor sau caracteristicile externe, cum ar fi culoarea pielii lor, mărimea, coafura sau îmbrăcămintea lor.

Adesea, această definiție a grupurilor se potrivește cu atribuirea de calități specifice oamenilor, astfel încât imaginile specifice sunt asociate cu anumite grupuri. În cazul în care aceste imagini sunt exagerate în măsura în care corespund cu greu realității, noi le numim stereotipuri.

Stereotipurile pot fi, de asemenea, găsite în cărți (chiar și manualele școlare), benzi desenate, reclame sau filme. Aproape sigur ai întâlnit astfel de stereotipuri. Gândeți-vă, de exemplu, la imaginea femeilor africane care poartă fuste din frunze de palmier, cu buzele groase și oase mici în nas.

De la stereotip la prejudecată

Dacă o persoană sau un grup este judecat/ă doar pe baza stereotipurilor și nu ca un individ sau grup de indivizi, avem de-a face cu o prejudecată. S-a format o opinie cu privire la o persoană sau un grup, fără a le cunoaște. Astfel de opinii și idei de cele mai multe ori nu au nimic de-a face cu realitatea și sunt, de asemenea, de multe ori, nefavorabile sau ostile.

Stereotipuri „pozitive”

Cu toate acestea, există, de asemenea, stereotipuri pozitive. De exemplu, dacă cineva spune că oamenii de culoare sunt alergători rapizi, putem numi acest lucru un stereotip pozitiv. „Ei bine, ce e în neregulă cu asta?” s-ar putea crede. Dar în acest caz oamenii sunt, de asemenea, în mod greșit luați împreună. Gândeți-vă: chiar este adevărat că toate persoanele de culoare poate alerga repede?

La ce sunt bune stereotipiile?

Prejudecățile par a face lumea mai simplă și mai puțin complicată. Dacă oamenii întâlnesc alți oameni care par a fi ciudați acest lucru le dă adesea un sentiment de neliniște. În astfel de situații, prejudecățile le permit oamenilor să-și ascundă neliniștea - pot pretinde că știu totul despre celălalt /ceilalți și nu au nevoie să pună niciun fel de întrebări. Dar, ca și consecință, de la bun început, o întâlnire semnificativă și o înțelegere reală au devenit imposibile.

Care este efectul prejudecăților?

Prejudecățile sunt ofensatoare. În primul rând, acestea sunt utilizate pentru a trata pe cineva pe nedrept. Prejudecățile lipsesc oamenii de posibilitatea de a arăta cine sunt și ce sunt capabili să realizeze. De exemplu, un angajator nu poate oferi turcilor un loc de muncă pentru că a auzit că „ei” vin mereu târziu la lucru. Unii oameni se vor agăța pe prejudecăți și idei populiste, deși nu știu pe nimeni care ar putea confirma aceste opinii negative.

Ce putem face împotriva prejudecăților?

Prejudecățile mor greu și sunt, prin urmare, greu de suportat. Dar nu trebuie să ne pierdem speranța: nimeni nu se naște cu prejudecăți. Ele au fost învățate și, prin urmare, pot fi dezvățate. Înainte de a judeca o persoană, cereți-i să explice de ce a făcut lucrul respectiv. Amintiți-vă că cu siguranță nu v-ar plăcea să fiți judecați fără a fi ascultați.

Fișa de lucru 1.2 pentru elevi

Auto-percepția – percepția celorlalți

Lucru în perechi

Comentarii după discuție - Unde se potrivesc părerile noastre - Unde diferă părerile noastre - Observații	Cum mă descriu (auto-percepția mea)	Cum îl descriu pe colegul meu (Percepția mea referitoare la altcineva, scrisă de mine)	Comentarii după discuție - Unde se potrivesc părerile noastre - Unde diferă părerile noastre - Observații